

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 3. april 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: LCH40835
+ bilag

Hermed sendes supplerende besvarelse af spørgsmål nr. 4, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 4 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104):

”Vil ministeren ligeledes høre Amnesty International over lovforslaget?”

Svar:

Der vedlægges bemærkninger fra Amnesty International. Amnesty International anfører bl.a., at et forsøg med anvendelse af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner bør udskydes, indtil der foreligger et præcist overblik over udviklingen i politiets brug af stav, peberspray og pistol i perioden 2005-2008. Ved enhver anvendelse af peberspray må der stilles krav om, at anvendelsen er konkret begrundet i fare- eller kriminalitetsafværgelse, og at anvendelsen i hver enkelt situation kan siges at være proportional. Amnesty International anfører, at man kunne frygte, at indførelse af peberspray vil betyde en risiko for optrapning af anvendelsen af de mere indgribende magtmidler. Hvis man vælger at indføre peberspray, finder Amnesty International det afgørende, at der udfærdiges meget præcise regler for anvendelsen af peberspray, således at peberspray alene kommer til at erstatte anvendelsen af tåregas.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, er der både i politiet og hos den svenske kriminalforsorg gode erfaringer med at anvende peberspray, og erfaringerne fra både politiet og den svenske kriminalforsorg viser, at truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv., således at alene truslen om at anvende peberspray har haft en væsentlig præventiv effekt.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse endvidere i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel, herunder straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 1, der angiver, hvornår en institution under Kriminalforsorgen kan anvende magt over for en indsat. Dette kan f.eks. ske, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Magtanvendelsen må ikke gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde,

ville være et uforholdsmæssigt indgreb (proportionalitetsprincippet), og magtanvendelsen skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader (skånsomhedsprincippet), jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3 og 4. Det beror i øvrigt på en konkret vurdering af den enkelte situation, om og i givet fald hvilke magtmidler der kan anvendes over for en indsat.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray som magtmiddel. Det vil bl.a. blive fastsat, at før peberspray i givet fald tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at institutionen har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke institutionens påbud efterkommes, og det skal så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet. Institutionen skal endvidere så vidt muligt og i fornødent omfang tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray. Der skal straks gennemføres lægetilsyn efter anvendelse af peberspray, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af peberspray, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at peberspray kun må bæres af fængselspersonalet, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og i givet fald kan udlevering af peberspray kun ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil. Dette svarer til, hvad der i dag gælder vedrørende anvendelse af stav.

Endelig vil personalet i de pågældende institutioner i Kriminalforsorgen i givet fald blive undervist i brugen af peberspray, inden forsøgsordningen bliver iværksat.